

På temat Datorstölder i skolor

Datorstölder – fortfarande allt för enkelt och attraktivt – dags att ta tag i problemet.

Datorstölder på skolor orsakar inte bara ekonomisk skada utan även tydlig negativ påverkan på möjligheten att bedriva effektiv skolverksamhet enligt uppsatta mål och planer.

De senaste åren har stöld av datorer med tillhörande skadegörelse orsakat omfattande ekonomisk skada för många kommuner. Tjuvarna har många gånger kommit över hundratals datorer vid ett och samma tillslag. Det är tydligt att tjuvarna agerar snabbt, professionellt och genomtänkt samt att de verkar ha haft kunskap om de rutiner som skolorna har avseende förvaring, låsning och larmning. Dessa stölder kommer att fortsätta så länge datorerna är lätta att sälja vidare och tillslagen ur tjuvarnas ögon har hög framgångsprocent. Det krävs aktiva åtgärder för att förändra detta.

Strategin för att minska stölder bör baseras på följande:

- Göra utrustningen mindre attraktiv för stöld genom DNA-stöldmärkning och använda datorer med lägre andrahandsvärde (typ Chromebooks).
- Det är inte rimligt att bygga bunkrar som inte går att ta sig in i men det går att bygga upp ett skydd med inbrottslarm, bra larm- och låsrutiner samt förvaring på ett sätt som innebär att tiden för att komma åt datorerna överstiger tiden som väktare kan väntas vara på plats.

En huvudsaklig förklaring till att stöldförsöken av datorer och läsplatlor ofta blir framgångsrika beror på den i många fall otillräckliga förvaringsmetodikerna. Det är heller inte ovanligt att mänskligt felagerande bidrar till stölderna. Följande sju riktlinjer bör följas för att minska risken:

1. Det är mycket vanligt att datorerna stjäls efter skoltid men innan den tidpunkt då inbrottslarmet slås på. Behovet av stränga lås- och larmningsrutiner utanför skoltid kan inte nog understrykas. Mer information och tips om detta finns i ett informationsbrev från KSFAB som publicerades på www.ksfab.se under januari 2015.
2. Datorer bör inte förvaras i elevskåp, vagnar på hjul eller motsvarande. Datorer och läsplatlor bör antingen förvaras i tunga och fastbultade säkerhetsskåp med kodlås eller i ett utrymme med säkerhetsdörr där golv, väggar och tak är utförda i ett massivt material, till exempel betong eller tegel. Även lärardatorer bör förvaras på detta sätt eller tas med hem efter varje arbetsdag. Utrustningen bör alltid stöldskyddsmärkas där DNA-märkning ökar chansen för att hitta gärningsmän och därmed är mer avskräckande.
3. Det förekommer att det finns sätt för tjuvarna att nå förvaringsutrymmena utan att behöva passera en rörelsedetektor eller motsvarande på vägen. Man ska förutsätta att tjuvarna känner till placeringen av den inbrottsdetektion som finns – eventuella "hål" måste inventeras och fyllas igen. Det ska inte gå att ta sig fram till ett utrymme med datorförvaring utan att inbrottslarmet aktiveras.
4. Väktarbolagens kontrakterade insatstid bör understiga 15 minuter.

På temat Datorstölder i skolor

---

5. Eleverna bör få veta så lite som möjligt om var och hur datorerna förvaras och hur lärarna hanterar koder och nycklar. Dessvärre får man förutsätta att vissa elever vidarebefordrar information om förvaring och inbrottslarm till fel personer.
6. Det är viktigt att personer i arbetsledande ställning är tydliga med vilka riktlinjer som gäller och att detta följs upp löpande. Återkoppling behöver ske till anställda och elever som under nätter och helger lämnar arbetsdatorer framme på skrivbord eller liknande.
7. Vid flera tillfällen har stora mängder helt nya datorer stulits i samband med leverans. Det är vid leverans, konfiguration och utlämning av datorer viktigt att i detalj tänka igenom stöldsäkerheten. Exakt tid för leverans skall avtalas. Från det att datorerna anländer i bil/lastbil ska de inte lämnas utan uppsikt. Datorer ska inte tillåtas stå kvar på lastkajer eller liknande utan de ska förflyttas direkt till för ändamålet avsett och säkert utrymme. Enligt punkt 2 ovan. Om konfiguration behöver ske på skolan ska ansvarig IT-personal tillse att IT-rummet inte används för förvaring av datorer i väntan på utlämning.

Tjuvarna är välorganiserade och mycket skickliga på vad de gör. Det finns lärdomar att dra av skolor som har drabbats av stölder. Det vore dumt att inte ta vara på dessa lärdomar och möjlighet att reducera risken och slippa bli drabbad.

